

Токсикомания

Токсикомания– булармен, газдармен демалу.

Токсикоманияның кейбір формалары ароматтық және басқа да заттар, мысалы тұрмыста қолданылатын ацетон, бензол арқылы таралады. Бұл ерітінділер, тазартқыштар, синтетикалық желімдер, никробояулар, дақтарды кетіретін сұйықтықтар және т.б. Үйде негізінен дезодорант-спрей, шашқа арналған лак, жиһазды тазартуға арналған сұйықтық, тырнаққа арналған лак, бензин және т.с.с.

Бұл аурудан негізінен 8-ден 15 жасқа дейінгі балалар мен жасөспірімдер зардап шегеді. Токсикомандар түрлі улы заттардың буларын жұту үшін полиэтилен пакеттерін пайдаланады.

Токсикомания кезінде адам галлюциногенді және масайтатынәсері бар химиялық қосылыстарды қолданады. Оларды ағзаға енгізу тәсілі-өкпе арқылы, бу жұту арқылы. Осылайша, уытты қосылыс миға тікелей әсер етеді, оны уландырады және нерв жасушаларының — нейрондардың өлуін тудырып, нәтижесінде масаңдық туындайды. Мас болу әсері олардың құрамында хош иісті және алифатикалық көмірсутектер болуына байланысты.

Токсиндік заттарды қолданғаннан кейінгі орын алатын жағдайлар:

- Алдымен дем алған кезде көңіл күй көтеріледі, барлығы оңай және жағымды болады, проблемалар өздігінен жоғалады. Одан әрі әсер айқын галлюцинациялардың пайда болуы болып табылады. Олар өте әдемі және әр түрлі болуы мүмкін. Бұл кезеңде адамның шынайылық сезімі мен оны объективті қабылдауы толық жоғалады. Көріністер әрдайым қызықты және жағымды емес, олардың кейбіреулері өте қорқынышты сипатқа ие, бірақ токсикоман нақты өмір ретінде қабылдайды. Бір кездері тіпті бір баланың көзіне құбыжық көрініп, одан қашып, терезеден секіріп кеткен жағдайлар да болған.
- Содан кейін бірінші жоспарға улану белгілері шығады. Олар айқын бас ауруы, жүрек айнуы, құсу, бас айналу сияқты факторлардан көрінеді. Тыныс алудың тежелуі мен қиындауы ми жасушаларының өлуі туралы белгі береді. Қатты улану комаға, кейін өлімге әкелуі мүмкін.
- Тұрақты қолданғанда мұндай заттар тәуелділікті тудыруы мүмкін. Өзгерістер ингаляциялық құралдарды пайдалану басталғаннан бастап бірнеше айдан кейін пайда болады. Токсикомандардың оқуға немесе жұмысқа деген қызығушылығы жоғалады, олар үйден кетіп қалады. Көбінесе бірігуді ұнататын нашакорларға қарағанда, токсикомандар бірге жиналуды жақсы көреді. Әдетте бұл тұрғылықты жері бойынша жүреді.
- Тұрақты интоксикация адамның сипатының өзгеруіне және патологиялық және оған тән емес белгілердің пайда болуына әкеледі. Уландырғыш қосылыстардың ұзақ қабылдауы кез келген жасөспірімнен немесе ересек адамдан психопатияға ұқсас тұлға жасайды, оның интеллектісі өзгереді және өзін-өзі сынуы төмендейді. Көңіл - күй үнемі көтеріңкі көңіл күйден тегіс жерде айқын агрессивтілік пен зұлымдыққа дейін ауытқиды. Жарты жылдан кейін, егер адам ағзаны улауды тоқтатпаса, апатия, қоршаған ортаға бей-жай қарамайды, ал бүкіл әлемге тітіркену мен жек көру жағдайы тұрақты болады.

Токсикоманияның денсаулыққа тигізетін зияны:

- Аяқ-қолды кесу және паралич, атрофия;
- Сонымен қатар, ингаляциялық заттар басқа органдар мен жүйелерде де өзгерістер тудырады;
- Жоғарғы тыныс алу жолдарының созылмалы қабыну процесі, конъюнктивит пайда болады;
- Ингаляторды жиі қолдану токсикоманның бет-әлпетіне де өзгеріс алып келеді: ондай адам өте арық болады, шаштары мен тырнақтары сынғыш, беті ісіп тұрады, терісі құрғақ және түсі сұр болады;
- Токсикоманның денесінде іріңді жаралар болады.

Кез келген түрдегі тәуелділіктің алдын алуға зиянды құмарлықтың қаупі нақты болғанға дейін кірісу керек. Токсикоманияға балалар мен жасөспірімдер жиі тартылатынын ескере отырып, алдын алу шараларын ерте жастан бастап қабылдау қажет.

